
**Metodické usmernenie pre CPPPaP a CŠPP ku
krízovej intervencii a prevencii rizikového
správania (radikalizácia, šikanovanie)**

Október 2022

*Spracoval:
Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie*

Milé kolegyně a kolegovia,

vzhľadom na udalosti posledných dní, týkajúce sa prípadu tragickej streľby na Zámockej ulici v Bratislave, sme pre vás zosumarizovali podporné materiály, ktoré môžete využiť pri realizácii odbornej činnosti v školách, poradenských zariadeniach.

- Odporúčame proaktívne zamerať preventívne aktivity vašich zariadení na témy prevencie radikalizácie, podpory detí a mladých ľudí z LGBTIQ+ komunit a reflexie celkového prežívania detí a mládeže v súvislosti s týmto činom.
- Odporúčame zriadiť, obnoviť alebo opakovane informovať o stálej krízovej telefonickej linke pre deti, rodičov, učiteľov, kolegov (ak máte možnosti na jej zriadenie, prípadne obnovenie).
- Odporúčame zverejňovať na stránkach vašich poradenských zariadení materiály pre rodičov týkajúce sa predmetných tém.

Všetky odborné materiály uvedené v tomto usmernení sú zverejnené na webovej stránke VÚDPaP, špecificky na stránkach <https://vudpap.sk/sikanovanie/>, <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/tvorba-standardov/odborne-postupy-a-skusenosti-mdp/odborne-postupy/>, <https://vudpap.sk/krizova-intervencia/>.

**modré texty slúžia ako hyperlink na daný výstup.*

Odborné materiály vydané priamo k situácii posledných dní (vražda z nenávisti k LGBTI komunitě):

Podcast: [Čo teraz prežívajú ľudia z LGBTI komunity a ich rodičia?](#) Mgr. Judita Malik

Rozhovory: PhDr. Eva Smiková, PhD.: [Ak škola tvrdí, že nemá problémových žiakov, iba si to nepriznáva. Psychologička vysvetľuje, že tínedžerov treba konfrontovať.](#) Denník N, 17.10.2022, red. Gdovinová

Odborné materiály vydané v rokoch 2021/2022:

Odborné postupy týkajúce sa tém krízovej intervencie, prevencie radikalizácie a témy podpory detí a mladých ľudí z LGBTI+ komunit

- Deti a mladí ľudia, ktorí sa identifikujú ako gejovia, lesby a bisexuáli v edukačnom a poradenskom procese
 - [Deti a mladí ľudia, ktorí sa identifikujú ako gejovia, lesby a bisexuáli, v edukačnom a poradenskom procese](#)
- Deti a mladí ľudia rodovo nekonformní a s transrodovou identitou v edukačnom aj poradenskom procese
 - [Deti a mladí ľudia s transrodovou identitou a rodovo rozmanití v edukačnom aj poradenskom procese](#)
- Prevencia rizikového správania v edukačnom aj poradenskom procese
 - [Prevencia rizikového správania v edukačnom aj poradenskom procese](#)
- Prejavy radikalizácie a extrémizmu (hoaxy, extrémistické ideológie, sociálne skupiny potláčajúce základné ľudské práva) v edukačnom procese aj poradenskom procese
 - [Prejavy radikalizácie a extrémizmu v edukačnom aj poradenskom procese](#)
- Smútkové poradenstvo a dieťa v edukačnom aj poradenskom procese
 - [Smútkové poradenstvo a dieťa](#)

Informácie o kompetenčných rámcoch, konkrétnych procedurálnych krokoch a odbornej činnosti týkajúce sa **krízovej intervencie** nájdete v štandardoch:

- Krízová intervencia
- Odborné činnosti školského psychológa
- Odborné činnosti sociálneho pedagóga

- Poradenstvo

Manuály pre odborných zamestnancov

Manuály pre OZ komplexne popisujú ich jednotlivé odborné činnosti a aj cieľovú skupinu, ktorej sa ten ktorý odborník venuje. **V každom z manuálov nájdete kapitoly venované téme krízovej intervencie:**

- [Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga](#)
- [Manuál začínajúceho školského psychológa](#)
- [Manuál začínajúceho špeciálneho pedagóga](#)
- [Krizový manažment v školskom prostredí](#)

Príručky, programy

- Cesta k emocionálnej zrelosti – [metod. príručka I.](#) | [metod. príručka II.](#) | [program](#) | [manažment triedy](#)
- [Skupinová dynamika v školskej triede](#)
- [Manažment triedy](#)
- [Čo robiť keď...](#)
- [Nástrahy dnešnej doby v kontexte školskej triedy](#)
- [Násilie v škole](#)
- Užitočné dotazníky – [pedagóg](#) | [kyberšikanovanie](#)

Podcasty – krízova intervencia

- [Prečo cítime bezmocnosť a beznádej a čo nám môže pomôcť?](#)
- [Prečo cítime bezmocnosť a beznádej a čo nám môže pomôcť? 2. časť](#)
- [Ako utužiť vzťahy v tomto náročnom období](#)
- [Ako si poradiť s detskými úzkosťami?](#)

Podcasty – prevencia rizikového správania, radikalizácie a šikany

- [Problémové správanie žiaka v škole – 1.časť](#)
- [Problémové správanie žiaka v škole – 2.časť](#)
- [Rizikové správanie a jeho prevencia](#)
- [Zažilo vaše dieťa kyberšikanu?](#)
- [Deti a hoaxy](#)
- [Máme na Slovensku detské gangy?](#)
- [Krizová intervencia a prevencia na školách a poradenských zariadeniach](#)
- [Sociálna klíma na škole a v triede](#)
- [Šikana – praktické aktivity](#)
- [Čo keď je moje dieťa agresorom?](#)
- [Prevencia rizikového správania – 1. časť](#)
- [Prevencia rizikového správania – 2. časť](#)
- [Prevencia problematického používania digitálnych technológií, sociálnych sietí a videohier – 1. časť](#)
- [Prevencia problematického používania digitálnych technológií, sociálnych sietí a videohier – 2. časť](#)
- [Budovanie pozitívneho sebaobrazu ako forma prevencie rizikového správania](#)

Webináre – krízová intervencia

- [Špecifiká pre realizáciu dištančného poradenstva na krízových linkách](#)
- [Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede](#)
- [Ako v tejto náročnej situácii efektívne komunikovať s rodičmi detí z MRK?](#)

- [Školskí psychológovia č. 1 – Kde hľadať informácie?](#)
- [Školskí psychológovia č. 4 – Ďalšie kontaktné osoby](#)
- [Sociálni pedagógovia I.](#)
- [Informácie k zvládaniu krízovej situácie v dôsledku vojny na Ukrajine](#)

Webináre – prevencia rizikového správania, radikalizácie a šikany

- [Riešenie krízovej situácie – práca so žiakmi, s triedou](#)
- [Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede](#)
- [Nenávistné prejavy na internete pre odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov](#)
- [Inovácie – “Zippyho kamaráti”](#)
- [Práca so skupinou v online priestore](#)
- [Skupinová dynamika a možnosti jej využívania v online priestore](#)
- [Sociálne vzťahy v triede – čo všetko o nich môžeme vedieť? I. | II.](#)
- [Rizikové správanie žiakov v škole a čo s ním?](#)
- [Rozvíjanie odolnosti ako prevencia šikanovania a radikalizácie mládeže](#)
- [Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií](#)
- [Šikanovanie – prevencia a intervencia z pohľadu školského podporného tímu](#)

Výskumné úlohy

- **Výskum TAD** (Tabak, alkohol, drogy). Výsledky sú v: Nociar, A.: Záverečná správa z prieskumu TAD u žiakov ZŠ, študentov SŠ a ich učiteľov v roku 2018. Bratislava, VÚDPaP 2018, 87 s. (kapitola: 5.1 Porovnanie vnímania šikanovania u žiakov ZŠ, študentov SŠ a ich učiteľov)
- **Výskum ESPAD**
- **Rizikové správanie detí a mládeže v kontexte prevencie v školskom prostredí**

Príspevky pre odbornú verejnosť

- SMIKOVÁ, E.: Svedkovia šikany by sa nemali báť hovoriť. RTVS, Rádio Slovensko, Red. Leláková, 19.1.2022
<https://slovensko.rtvs.sk/clanky/spolocnost/280633/svedkovia-sikany-by-sa-nemali-bat-hovorit>
- SMIKOVÁ, E.: Detská agresivita, prevencia. RTVS, Rádio Slovensko Red. Leláková, 13.1.2022
<https://slovensko.rtvs.sk/clanky/spolocnost/279968/detska-agresivita-a-prevencia>
- SMIKOVÁ, E.: Každý šiesty žiak bol obeťou agresívnych spolužiakov. Pravda, 10.2.2022
<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/616101-sikanovany-bol-kazdy-siesty-ziak/>